

COLINDELE DIN ȚARA FĂGĂRAȘULUI

CAROLS FROM FĂGĂRAȘ LAND

Ion NEGRILĂ

Universitatea Transilvania Brașov, Facultatea de Muzică
Transilvania University Brașov, Faculty of Music Brașov
ion.negrila@unitbv.ro

REZUMAT

Folclorul are un rol important în educație, legând tradiția de modernitate și ajutând copiii să înțeleagă și să se identifice cu istoria și cultura poporului lor. Învățarea folclorului stimulează imaginația și gândirea artistică, iar activitățile folclorice, precum dansurile și cântecele, dezvoltă o percepție estetică armonioasă. Cuprinde diverse activități culturale, precum cântece, dansuri, basme și ritualuri, fiind instrumente valoroase în educație. Prin participarea la jocuri și basme, copiii învață despre bine și rău într-un mod distractiv. Utilizarea elementelor vizuale, cum ar fi jucăriile și hainele tradiționale, întărește legătura cu tradițiile și promovează patriotismul. În domeniul educației muzicale, este esențial să luăm în considerare specificul regional al folclorului și să integrăm noile tehnologii pentru a ține pasul cu nevoile elevilor moderni. Utilizarea tehnologiilor informaționale în educație facilitează o învățare mai eficientă și implicarea crescută a elevilor, pregătindu-i pentru societatea în schimbare continuă.

ABSTRACT

Folklore plays an important role in education, linking tradition with modernity and helping children understand and identify with the history and culture of their people. Learning folklore stimulates imagination and artistic thinking, and folk activities, such as dances and songs, develop a harmonious aesthetic perception. It includes various cultural activities, such as songs, dances, fairy tales and rituals, being valuable tools in education. By participating in games and fairy tales, children learn about right and wrong in a fun way. The use of visual elements, such as traditional toys and clothes, strengthens the link with traditions and promotes patriotism. In the field of music education, it is essential to consider the regional specificity of folklore and integrate new technologies to keep pace with the needs of modern students. The use of information technologies in education facilitates more effective learning and increased involvement of students, preparing them for the constantly changing society.

CUVINTE CHEIE

Folclor; educație; colind; patrimoniu muzical; tradiții;

KEY WORDS

Folklore; education; caroling; musical heritage; traditions;

INTRODUCERE

În toată zona Țării Făgărașului, repertoriul de colinde al unui sat este destul de sărac, cuprinzând între 5 și 15 colinde; o parte dintre acestea sunt comune, putând fi întâlnite și în repertoriul de colinde specific altui sat. Nu avem pretenția de a fi epuizat în satele cercetate întregul repertoriu; au fost omise colindele de proveniență cultă și cele foarte recente. Sărăcia este și mai mare acolo unde se pare că biserica și-a impus mai insistent punctul de vedere.

Dacă obiceiul colindatului se desfășoară cu atâtea deosebiri de aspecte și nuanțe, adesea de la sat la sat, nici repertoriul de colinde nu face excepție.

TEMATICA COLINDELOR

Variatatea este deosebit de vizibilă și pe plan funcțional. Funcționalitatea colindelor se diversifică odată temporar, în legătură cu anumite momente ale zilei în care se colindă și cu fazele desfășurării colindatului, apoi pe plan social, potrivit stărilor în care se află persoanele colindate.

Există colinde care se cântă până la miezul nopții de Crăciun, după miezul nopții sau în dimineața de Crăciun.

Se întâlnesc apoi colinde și la alte sărbători. Aproape toate colindele din această categorie sunt religioase, de obicei cu tematică apocrifă populară, nu o dată în contradicție cu învățăturile canonice. Există colinde

INTRODUCTION

In the whole area of Fagaras Land, the carols repertoire of a village is quite poor, comprising between 5 and 15 carols; Some of them are common, and can also be found in the carols repertoire specific to another village. We do not claim to have exhausted in the researched villages the entire repertoire; The carols of cult origin and the very recent ones were omitted. Poverty is even greater where the church seems to have imposed its point of view more insistently.

If the custom of caroling is carried out with so many differences of aspects and nuances, often from village to village, the repertoire of carols is no exception.

THEME OF CAROLS

The variety is also particularly visible on the functional level. The functionality of carols diversifies once temporarily, in connection with certain moments of the day when carols are performed and with the phases of caroling, then socially, according to the states of the carolers.

There are carols that are sung until midnight on Christmas, after midnight or on Christmas morning.

Then the carols are found at other celebrations. Almost all the carols in this category are religious, usually with a popular apocryphal theme, not once in contradiction with canonical teachings. There are carols for the

pentru paharul ritual cu însemne florale și astrale; gazda refuză să-l vândă sfinților comeseni pentru că l-a primit în dar de la nași. Cele mai numeroase colinde sunt însă destinate stării, mai puțin profesiunii celor colindați. Foarte răspândite sunt colindele de fată, de băiat.

ritual cup with floral and astral insignia; The host refuses to sell it to the Comedians saints because he received it as a gift from his godparents. However, most carols are intended for the state, less for the profession of those caroled. Very widespread are carols of girl, boy.

Ză - or, ză - or frați su - rori - Nu gră - biți cu
re - văr - sa - tu

Exemplul 1: Colind în dimineața de Crăciun
Example 1: Caroling on Christmas morning

Sa - mână Lea - na flo - ri ce - le Cu - nu - nă de
vi - ne - țe - le Și le dă cam ră - ri - cel

Exemplul 2: Colind de fată
Example 2: A Girl Carol

Au rămas destul de rare colindele destinate unor profesii sau cele care cântau pe cei înstăriți și cu case arătoase. Se întâlnesc apoi colinde pentru preot. Tematic, colindele profane sau laice reprezintă aproximativ jumătate din repertoriul colindelor din Țara Făgărașului, dar nu mai încapе îndoială că cele religioase sunt mai noi și au fost create sub influența bisericii după modelul stilistic al celorlalte colinde,

There remained quite rare carols destined for professions or those that sang to the wealthy and with handsome houses. Then there are carols for the priest. Thematically, profane or secular carols represent about half of the repertoire of carols in Fagaras Land, but there is no doubt that the religious ones are newer and were created under the influence of the church according to the stylistic model of the other carols, to take

pentru a le lua locul. În colindele profane, coordonatele sunt verticale, acțiunea fiind înfățișată de cele mai multe ori a se desfășura undeva la cei doi poli ai universului: în zenit (Colo-n sus și mai în sus) sau la cealaltă extremitate (Colo-n jos și mai în josu).

their place. In profane carols, the coordinates are vertical, the action being often depicted taking place somewhere at the two poles of the universe: in the zenith (Up and up) or at the other extremity (Down and down).

Co - lo-n jos și mai în jo - su Co - lo-n jos și mai în
jo - su, Flo - ri - le-n dal - be lemn de măr

Exemplul 3: Colind stelar
Example 3: A Stellar Carol

Înșușirile eroilor, dimensiunile faptelor sunt înfățișate la gradul superlativ; dat fiind rostul laudativ al colindelor, lipsesc personajele și aspectele negative. De asemenea, paharul gazdei, dăruit de nași, are inscripționat la gură raza soarelui; gospodarul felicitat este asemuit cu Sfântul Soare. Peste tot sunt făclii aprinse, flori, mai cu seamă dalbe, mese întinse, încărcate cu mâncăruri și băuturi, așa cum numai iobagii de odinioară și le-au putut închipui.

The qualities of the heroes, the dimensions of the deeds are portrayed to the superlative degree; Given the laudatory purpose of carols, there are no characters and negative aspects. Also, the host's glass, given by the godparents, has the sun's ray inscribed at its mouth; the congratulated householder is likened to the Holy Sun. Everywhere there are lit torches, flowers, especially whites, large tables, laden with food and drink, such as only the serfs of old could imagine.

Doam - ne - le cîn - stea ces - tor ca - se, cîn - stea ces - tor
ca - se, Doam - ne - le, dal - be și fru - moa - se

Exemplul 4: Colind de gazdă
Example 4: Host Carol

Cei colindați sunt agrăiți pe același ton înalt cu personaje din vârful ierarhiei feudale: gazda este boier bătrân, jupânul gazdă, dalba de jupâneasă etc., de aceea am menționat că pentru iobagi acestea erau superlative (Carp, 1960).

Dorința apare în colindele profane, nu numai în interpretarea alegorică a faptelor, ci și sub formă concentrată în refrenul nelipsit Domnului, Doamne (al doilea cuvânt este vocativul arhaic al celui dintâi cuvânt, care este menționat în colinde și cu sens laic), florile dalbe etc. Această dorință este completată la sfârșitul colindei cu o altă urare, mai generală, de sănătate, că-i mai bună decât toate și de veselie, care se repetă stereotip:

*Să-mi fiți boieri sănătoși
La mulți ani mai veseloși,
Să fii Ghiță sănătosu
La mulți ani mai veselosu,
Tu gazdă frumoasă
Să-mi fii sănătoasă etc.*

Colindele conțin valori artistice de mare preț și totodată sunt greu accesibile necunoscătorilor, reprezentând una dintre minunile culturii noastre populare.

Cântarea colindelor diferă de la o localitate la alta. Întâlnim în câteva localități cântarea antifonică: ceata se împarte în două, executând alternativ câte o strofă muzicală. Uneori, grupa a doua repetă versurile cântate de prima grupă. Acest mod de execuție este fără îndoială arhaic, ce își are originea în tradiția greacă și mai apoi în cântarea bizantină.

În cele mai multe localități, execuția colindelor a evoluat spre cântarea omofonă: colindele sunt cântate de

The carolers are aggravated in the same high tone with characters from the top of the feudal hierarchy: the host is an old boyar, the host boyar, the mallow of the player, etc., which is why I mentioned that for serfs they were superlatives (Carp, 1960).

Desire appears in profane carols, not only in the allegorical interpretation of deeds, but also in concentrated form in the refrain of the Lord, Lord (the second word is the archaic vocative of the first word, which is mentioned in carols and with a secular meaning), white flowers, etc. This wish is completed at the end of the carol with another, more general wish, of health, that it is better than all and of joy, which is repeated stereotype:

*Be my healthy boyars
Happy birthday more joyful,
Being a healthy Ghita
Happy birthday more cheerful,
You beautiful host
Be healthy, etc.*

The Carols contain artistic values of great price and at the same time are difficult to access to strangers, representing one of the wonders of our popular culture.

The singing of carols differs from one locality to another. In several localities we encounter antiphonal singing: the fog is divided in two, alternately executing a musical stanza. Sometimes the second group repeats the lyrics sung by the first group. This mode of execution is undoubtedly archaic, originating in Greek tradition and later Byzantine chant.

In most localities, carols have evolved into homophone singing: carols are sung by the whole group in

toată grupa, la unison. Prin tradiție s-a transmis și procedeul unei execuții viguroase, bărbătești. Tumultul glasurilor este mărit pe alocuri de clopoștii Steagului sau de clămpănitul Turcii; purtătorii acestora bat ritmul melodiei.

Acolo unde modul tradițional de a cânta antifonic și cu intensitate maximă s-a păstrat până astăzi, cântarea colindelor este unul dintre spectacolele cele mai impresionante. Ritmul săltăreț și precipitat al melodiilor provoacă pe cele două grupe la un duet înfricoșător. Cele două grupe, parcă se fugăresc una pe alta; una intră în finalul refrenului sau strofei peste cealaltă. Astfel, colindele prin tematică, mod de interpretare și ambianța în care se desfășoară fac o impresie mai curând sălbatic-războinică, decât smerit-religioasă (Comișel, Dragnea, Oltean, 1998).

Majoritatea colindelor culese au versurile cu o organizare ritmico-metrică precisă, dar sunt și colinde cu o organizare mai liberă, unde versurile sunt recitate, din analiza cărora reiese că accentuarea versurilor recitate este identică cu vorbirea curentă și că gruparea silabelor în unități ritmico-metrice dă naștere la un amestec de picioare diferite: binare, ternare. Uneori, elementele versurilor nu primesc o organizare egală. Urmarea este că, atunci când acest rol îi revine melodiei ori ritmului, structura ritmico-metrică a versului este substanțial modificată: silabele se cântă pe sunete cu durată diferită, accentele metrice și cele obișnuite în vorbirea de toate zilele pot fi încălcate. Ambitusul este restrâns pentru majoritatea melodiilor de colindă; este foarte

unison. By tradition, the process of vigorous, manly execution was also transmitted. The tumult of voices is magnified here and there by the bells of the Banner or the clanging of the Turks; Their carriers beat the rhythm of the melody.

Where the traditional way of singing antiphonically and with maximum intensity has been preserved to this day, the singing of carols is one of the most impressive performances. The bouncing and precipitous rhythm of the songs challenges the two groups to a frightening duet. The two groups seem to chase each other; One enters the end of the chorus or stanza over the other. Thus, carols through theme, interpretation and the environment in which they take place make a wild-warrior rather than humble-religious impression (Comișel, Dragnea, Oltean, 1998).

Most of the carols collected have lyrics with a precise rhythmic-metric organization, but there are also carols with a freer organization, where the lyrics are recited, from the analysis of which it appears that the emphasis of the recited verses is identical to current speech and that grouping syllables in rhythmic-metric units gives rise to a mixture of different legs: binary, ternary. Sometimes the elements of the lyrics do not receive equal organization. The result is that, when this role belongs to melody or rhythm, the rhythmic-metric structure of the verse is substantially altered: syllables are sung to sounds of different duration, metrical accents and those common in everyday speech can be violated. Ambitus is restricted to most carol melodies; It is very common the ambitus of quintet

frecvent ambitusul de cvintă și sextă. Elementele tratate până acum (versul, ritmul, melodia) nu apar izolate, ci închegate organic, conform unei regularități, în cadrul unei oarecare structuri, numită Forma arhitectonică fixă a cântecului (Moldoveanu, 1994) Făcând o analiză melodică și ritmică a rândurilor, vom constata că delimitarea metrică (pe baza numărului de silabe) coincide, în majoritatea cazurilor, cu organizarea formulelor melodice, care conturează o unitate organică, iar în sistemul ritmic măsurat, formulele sau celulele ritmice apar întotdeauna conform diviziunii metrice a versului, unui rând melodic aparținând două, eventual o singură formulă ritmică (Nicola, I., & et all, 1963). Numărul formulelor care iau parte la structurarea unui rând melodic nu este fix, ele putând fi de proporția unui emistih (patru, respectiv trei silabe). O succesiune de unul sau mai multe rânduri melodice constituie strofa melodică și, după cum am mai menționat, caracteristica principală a acestui gen de creație folclorică (colindele) o reprezintă existența refrenului. La colinde, strofa este alcătuită din una sau două, mai rar din mai multe fraze diferite, la care se adaugă un refren.

Din datele culese în legătură cu obiceiul colindatului în zona Țării Făgărașului, se realizează cu ușurință forma lui bine păstrată până în ziua de azi, în unele localități mai arhaică și mai apropiată de rostul lui originar, atât în ceea ce privește organizarea strânsă, riguroasă a cetei de colindători, cât și în ceea ce privește conținutul colindelor. Dacă din punctul de vedere al tematicii se remarcă existența unui număr destul de mare de colinde religioase, aceasta se

and sexta. The elements treated so far (verse, rhythm, melody) do not appear isolated, but organically cohesive, according to a regularity, within a certain structure, called The Fixed Architectural Form of the Song (Moldoveanu, 1994)

Making a melodic and rhythmic analysis of the lines, we will find that the metric delimitation (based on the number of syllables) coincides, in most cases, with the organization of melodic formulas, which outline an organic unity, and in the measured rhythmic system, rhythmic formulas or cells always appear according to the metric division of the verse, a melodic line belonging to two, possibly a single rhythmic formula (Nicola, I., & et all, 1963). The number of formulas that take part in structuring a melodic row is not fixed, they can be of the proportion of one hemikh (four and three syllables respectively). A succession of one or more melodic lines constitutes the melodic stanza and, as mentioned before, the main characteristic of this kind of folk creation (carols) is the existence of the chorus. In carols, the stanza consists of one or two, less often several different phrases, to which a chorus is added.

From the data collected about the custom of caroling in the Fagaras Country area, its form well preserved to this day is easily realized, in some localities more archaic and closer to its original purpose, both in terms of the tight, rigorous organization of the carol band and in terms of the content of carols. If from the point of view of the theme there is a fairly large number of religious carols, it is because the influence of the church was stronger

întâmplă din cauză că influența bisericii a fost mai puternică aici. Influența mai susținută a bisericii se explică prin condițiile specifice ale vieții românilor transilvăneni din trecut, când biserica a fost multă vreme singura instituție cu caracter național și unde învățământul românesc s-a dezvoltat sub egida bisericii. În general, conștiința rostului străvechi al colindatului s-a pierdut, pentru că din sondajele făcute reiese că oamenii îl percep ca pe un obicei creștin legat de nașterea lui Hristos.

Ospățul comun organizat de colindători, la care ia parte aproape întreaga colectivitate, trădează, însă, semnificația cea mai veche a obiceiului, semnificație pierdută treptat, ospățul devenind în ultima vreme un prilej de petrecere restrânsă în adevăratul sens al cuvântului. Forma arhaică a colindatului reiese și din participarea numeroasă a tinerilor și a adulților la desfășurarea acestui obicei.

În general, colindatul a evoluat în mai multe direcții, care nu sunt decât urmările pierderii rostului tradițional în urma evoluției mentalității populare. Un prim factor care i-a adăugat unele elemente este influența bisericii care mult timp a dus o luptă de nimicire a obiceiului.

Mai târziu, destrămarea a venit din influența concepției de viață din perioada capitalistă. Pe alocuri, obiceiul n-a mai fost înțeles ca un complex de felicitare de Anul Nou, cu daruri ce reprezentau ofrande pentru asigurarea fertilității și sănătății, adică a eficacității felicitărilor, fiind interpretat ca un mijloc de câștig. O evoluție mai restrânsă se întâlnește în Ceata care organizează petrecerea numai pentru tineret (feciori și fete). Un

here. The more sustained influence of the church is explained by the specific conditions of life of Transylvanian Romanians in the past, when the church was for a long time the only institution with a national character and where Romanian education developed under the aegis of the church. In general, awareness of the ancient meaning of caroling has been lost, because surveys show that people perceive it as a Christian custom related to the birth of Christ.

The common feast organized by carolers, in which almost the entire community takes part, betrays the oldest meaning of the custom, meaning gradually lost, the feast becoming lately an occasion for a small party in the true sense of the word. The archaic form of caroling also results from the numerous participation of young people and adults in this custom.

In general, caroling has evolved in several directions, which are only the consequences of the loss of traditional meaning due to the evolution of the popular mentality. A first factor that has added some elements to it is the influence of the church, which has long fought a battle to destroy the custom.

Later, the breakup came from the influence of the capitalist conception of life. In some places, the custom was no longer understood as a complex New Year's greeting card, with gifts that represented offerings to ensure fertility and health, that is, the effectiveness of greeting cards, being interpreted as a means of gain. A smaller evolution is found in the Fog that organizes the party only for young people (virgins and girls). A first step towards dissolution is the

prim pas spre disoluție îl reprezintă petrecerea numai pentru Ceată și rude, unde pe prim plan este împărțirea darurilor. Tot o formă de evoluție este și colindatul în cete neorganizate (de obicei, mixte), după criteriul vecinătății și al rudeniei. Darurile au dispărut, colindătorii sunt tratați numai cu mâncare și băuturi, doar copiii primesc bani. Cetele de țigani au preluat o parte din repertoriul de colinde; colindele cele mai frumoase, mai duioase au fost refuzate apoi de cetele organizate, fiind considerate băiețești. Unii au mărturisit că repertoriul de colinde din trecut era cu mult mai bogat decât cel contemporan. Ba, mai mult repertoriul unui sat s-a îmbogățit cu colinde aduse din alte părți.

CONCLUZII

Colindatul a fost în trecut expresia optimismului, credinței maselor populare într-un viitor mai luminos. În condițiile grele ale oprimării, colindele cu urările lor exuberante și ospețele comune cu exploziile lor de voieșie au contribuit la cimentarea convingerii poporului că acestea se vor realiza prin lupta împotriva relelor de toate formele. Obiceiul s-a menținut până astăzi prin valoarea lui organizatorică de a grupa tineretul și a-l disciplina într-o unitate socială mai largă.

BIBLIOGRAFIE • REFERENCES

- Carp, Paula (1960), *Notarea relativă a melodiilor populare pe baza integrării lor într-un sistem organic*, în *Revista de Folclor*, anul V, nr. 1-2, București.
- Comișel, E., & al, (1998), *Colindăm Domnului bunu*, Editura Augusta, București, 1998, p. 168
- Moldoveanu, Elisabeta (1994), *Considerații asupra cercetării interdisciplinare a folclorului muzical*, în *Revista de Etnografie și Folclor*, tom 39, nr. 1-2, Editura Academiei Române, București.
- Nicola, I., & al, (1963) *Curs de folclor muzical*, Editura Didactică și pedagogică, p. 432

party only for the Mist and relatives, where the distribution of gifts is at the forefront. Another form of evolution is caroling in unorganized bands (usually mixed), according to the criterion of neighborhood and kinship. The gifts are gone, the carolers are treated only with food and drinks, only the children receive money. Gypsy bands took over part of the carols repertoire; The most beautiful, tender carols were then refused by the organized bands, being considered boyish. Some confessed that the repertoire of carols of the past was much richer than the contemporary one. Moreover, the repertoire of a village was enriched with carols brought from elsewhere.

CONCLUSIONS

Caroling was in the past the expression of optimism, the belief of the popular masses in a brighter future. In the harsh conditions of oppression, carols with their exuberant greetings and common feasts with their bursts of cheerfulness helped cement the people's conviction that they would be achieved by fighting evils of all forms. The custom has been maintained to this day through its organizational value of grouping young people and disciplining them into a wider social unit.

